

LZSPP

LESTVICA ZAZNANE SOCIALNE PODPORE PRIJATELJEV

dr. Kristijan Musek Lešnik

LZSPP

LESTVICA ZAZNANE SOCIALNE PODPORE PRIJATELJEV

dr. Kristijan Musek Lešnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.9.072

MUSEK Lešnik, Kristijan

LZSP : lestvica zaznane socialne opore / Kristijan Musek Lešnik.
- Ljubljana : IPSOS, 2008

ISBN 978-961-6671-38-5

236814848

KAZALO

KRATEK OPIS LESTVICE	4
OSNOVNI PODATKI O LESTVICI	4
Odgovorni list LZSPP oc M obrazec za fante - numerične ocene	5
Odgovorni list LZSPP op M obrazec za fante - opisne ocene	6
Odgovorni list LZSPP oc D obrazec za dekleta - numerične ocene	7
Odgovorni list LZSPP op D obrazec za dekleta - opisne ocene	8
IZHODIŠČA LZSPP	9
NAVODILA ZA UPORABO LZSPP	9
VREDNOTENJE LZSPP	10
ŠABLONA ZA VREDNOTENJE LZSPP	11
VIRI IN LITERATURA	12

KRATEK OPIS LESTVICE

Lestvica LZSPP je namenjena ugotavljanju stopnje socialne podpore, ki jo zaznava otrok oziroma mladostnik v odnosih s prijatelji in vrstniki.

Zaznana socialna podpora prijateljev in vrstnikov je pomemben dejavnik pri razvoju samopodobe, samovrednotenja in identitete otrok in mladostnikov. Na eni strani vpliva na zaznavanje in vrednotenje sebe v socialnem okolju vrstnikov, na drugi strani pa tudi na oblikovanje odnosa do prijateljev, vrstnikov in drugih ljudi; v obeh vlogah pomembno vpliva na psihično blagostanje otroka oziroma mladostnika. Višja stopnja zaznane socialne podpore se lahko povezuje tudi z nižjo pojavnostjo depresivnih stanj, zaskrbljenosti, tesnobe in nekaterih drugih težav.

Lestvica LZSPP je namenjena šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem ali drugim strokovnjakom kot dopolnilna informacija v procesu svetovanja ali individualne obravnave posameznega otroka oziroma mladostnika. Lestvica je uporabna kot presejalni pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov z nizko stopnjo zaznane socialne podpore med prijatelji in vrstniki in kot orodje v začetnem procesu načrtovanja strategij za pomoč tem otrokom oziroma mladostnikom.

Odgovorni list lahko izpolnjuje otrok oziroma mladostnik sam, ali pa ga izpolnjuje psihologi ali drugi svetovalni delavci v okviru usmerjenega strukturiranega razgovora z otrokom oziroma mladostnikom, v katerem sledi posameznim trditvam iz lestvice.

Lestvica LZSPP je namenjena oceni zaznane socialne podpore prijateljev in vrstnikov in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori posameznega otroka ali mladostnika na lestvici opozorijo na težave na področju zaznane podpore prijateljev, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi in obravnavi teh težav, njihovih vzrokov in posledic.

OSNOVNI PODATKI O LESTVICI

Kategorija: - lestvico lahko uporablja psiholog ali drug svetovalni delavec,

Starostni razpon: 9 do 18 let

Število postavk: 13

Čas izpolnjevanja: 5 minut

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: samoocenjevanje, ali usmerjeni razgovor (ocenjevalec skozi razgovor vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži njegove odgovore v odgovorni list)

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisane nekatere trditve.
Preberi jih in oceni, v kolikšni meri čutiš tako, kot pravi posamezna trditev.

Ocene pomenijo:

- 4 - Vedno čutim tako
- 3 - Pogosto čutim tako
- 2 - Včasih čutim tako
- 1 - Ne čutim tako
- 0 - Sploh ne čutim tako

1. Imam prijatelje, s katerimi se lahko pogovarjam o vseh stvareh.	0	1	2	3	4
2. Moji prijatelji mi res pomagajo.	0	1	2	3	4
3. O mojih težavah se lahko pogovarjam s prijatelji.	0	1	2	3	4
4. Nimam dosti prijateljev.	0	1	2	3	4
5. Imam dobre, zanesljive in zveste prijatelje in močna prijateljstva.	0	1	2	3	4
6. Prijatelji me podpirajo pri mojih odločitvah.	0	1	2	3	4
7. Imam prijatelje, s katerim se lahko pogovorim o mojih problemih in skrbah.	0	1	2	3	4
8. Moji prijatelji razumejo, kaj si želim in kako razmišljam.	0	1	2	3	4
9. Sem dober, zvest in predan prijatelj.	0	1	2	3	4
10. Imam prijatelje, s katerimi se lahko pogovarjam o mojih čustvih.	0	1	2	3	4
11. Velikokrat se mi je zgodilo, da me je kakšen prijatelj pustil na cedilu.	0	1	2	3	4
12. Vem, da se lahko vedno zanesem na podporo in pomoč mojih prijateljev.	0	1	2	3	4
13. Če mi gre kaj narobe, se lahko res zanesem na prijatelje.	0	1	2	3	4

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisane nekatere trditve.
Preberi jih in oceni, v kolikšni meri čutiš tako, kot pravi posamezna trditev.

1.	Imam prijatelje, s katerimi se lahko pogovarjam o vseh stvareh.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
2.	Moji prijatelji mi res pomagajo.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
3.	O mojih težavah se lahko pogovarjam s prijatelji.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
4.	Nimam dosti prijateljev.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
5.	Imam dobre, zanesljive in zveste prijatelje in močna prijateljstva.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
6.	Prijatelji me podpirajo pri mojih odločitvah.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
7.	Imam prijatelje, s katerim se lahko pogovorim o mojih problemih in skrbah.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
8.	Moji prijatelji razumejo, kaj si želim in kako razmišljam.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
9.	Sem dober, zvest in predan prijatelj.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
10.	Imam prijatelje, s katerimi se lahko pogovarjam o mojih čustvih.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
11.	Velikokrat se mi je zgodilo, da me je kakšen prijatelj pustil na cedilu.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
12.	Vem, da se lahko vedno zanesem na podporo in pomoč mojih prijateljev.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
13.	Če mi gre kaj narobe, se lahko res zanesem na prijatelje.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisane nekatere trditve. Preberi jih in oceni, v kolikšni meri čutiš tako, kot pravi posamezna trditev.

Ocene pomenijo:

- 4 - Vedno čutim tako
- 3 - Pogosto čutim tako
- 2 - Včasih čutim tako
- 1 - Ne čutim tako
- 0 - Sploh ne čutim tako

1. Imam prijateljice, s katerimi se lahko pogovarjam o vseh stvareh.	0	1	2	3	4
2. Moje prijateljice mi res pomagajo.	0	1	2	3	4
3. O mojih težavah se lahko pogovarjam s prijateljicami.	0	1	2	3	4
4. Nimam dosti prijateljic.	0	1	2	3	4
5. Imam dobre, zanesljive in zveste prijateljice in močna prijateljstva.	0	1	2	3	4
6. Prijateljice me podpirajo pri mojih odločitvah.	0	1	2	3	4
7. Imam prijateljice, s katerimi se lahko pogovorim o mojih problemih in skrbeh.	0	1	2	3	4
8. Moje prijateljice razumejo, kaj si želim in kako razmišljam.	0	1	2	3	4
9. Sem dobra, zvesta in predana prijateljica.	0	1	2	3	4
10. Imam prijateljice, s katerimi se lahko pogovarjam o mojih čustvih.	0	1	2	3	4
11. Velikokrat se mi je zgodilo, da me je kakšna prijateljica pustila na cedilu.	0	1	2	3	4
12. Vem, da se lahko vedno zanesem na podporo in pomoč mojih prijateljic.	0	1	2	3	4
13. Če mi gre kaj narobe, se lahko res zanesem na prijateljice.	0	1	2	3	4

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Na spodnjem seznamu so zapisane nekatere trditve.
Preberi jih in oceni, v kolikšni meri čutiš tako, kot pravi posamezna trditev.

1.	Imam prijateljice, s katerimi se lahko pogovarjam o vseh stvareh.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
2.	Moje prijateljice mi res pomagajo.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
3.	O mojih težavah se lahko pogovarjam s prijateljicami.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
4.	Nimam dosti prijateljic.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
5.	Imam dobre, zanesljive in zveste prijateljice in močna prijateljstva.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
6.	Prijateljice me podpirajo pri mojih odločitvah.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
7.	Imam prijateljice, s katerimi se lahko pogovorim o mojih problemih in skrbah.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako
8.	Moje prijateljice razumejo, kaj si želim in kako razmišljam.	0 sploh ne čutim tako	1 ne čutim tako	2 včasih čutim tako	3 pogosto čutim tako	4 vedno čutim tako

IZHODIŠČA LZSPP

Lestvica LZSPP je namenjena ugotavljanju stopnje socialne podpore, ki jo zaznava otrok oziroma mladostnik v odnosih s prijatelji in vrstniki.

Zaznana socialna podpora prijateljev in vrstnikov je pomemben dejavnik pri razvoju samopodobe, samovrednotenja in identitete otrok in mladostnikov. Na eni strani vpliva na zaznavanje in vrednotenje sebe v socialnem okolju vrstnikov, na drugi strani pa tudi na oblikovanje odnosa do prijateljev, vrstnikov in drugih ljudi; v obeh vlogah pomembno vpliva na psihično blagostanje otroka oziroma mladostnika. Višja stopnja zaznane socialne podpore se lahko povezuje tudi z nižjo pojavnostjo depresivnih stanj, zaskrbljenosti, tesnobe in nekaterih drugih težav.

Lestvica LZSPP je namenjena šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem ali drugim strokovnjakom kot dopolnilna informacija v procesu svetovanja ali individualne obravnave posameznega otroka oziroma mladostnika. Lestvica je uporabna kot presejalni pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov z nizko stopnjo zaznane socialne podpore med prijatelji in vrstniki in kot orodje v začetnem procesu načrtovanja strategij za pomoč tem otrokom oziroma mladostnikom.

NAVODILA ZA UPORABO LZSPP

Kategorija: **S** - lestvico lahko uporablja psiholog ali drug svetovalni delavec,

Starostni razpon: 9 do 18 let

Število postavk: 13

Čas izpolnjevanja: 5 minut

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: samoocenjevanje, ali usmerjeni razgovor (ocenjevalec skozi razgovor vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži njegove odgovore v odgovorni list)

Odgovorni list lahko izpolnjuje otrok oziroma mladostnik sam, ali pa ga izpolnjuje psiholog ali drug svetovalni delavec v okviru usmerjenega strukturiranega razgovora z otrokom oziroma mladostnikom, v katerem sledi posameznim trditvam iz lestvice.

Lestvica LZSPP je namenjena oceni zaznane socialne podpore prijateljev in vrstnikov in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori posameznega otroka ali mladostnika na lestvici opozorijo na težave na področju zaznane podpore prijateljev, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi in obravnavi teh težav, njihovih vzrokov in posledic.

VREDNOTENJE LZSP

Oceno trenutne zaznane socialne podpore prijateljev predstavlja vsota ocen za vse postavke lestvice. Pri tem najprej pretvorimo ocene pri postavkah, ki se točkujejo nasprotno (glej Opozorilo 1).

Pri interpretaciji odgovorov posameznega učenca ali učenke bodite posebej pozorni na skrajne odgovore, ki opozarjajo na šibko zaznano socialno podporo prijateljev (glej Opozorilo 2).

Opozorilo 1

Postavki številka 4 in 11 se točkujeta nasprotno (odgovor 0 velja 4 točke, odgovor 1 velja 3 točke, odgovor 2 velja 2 točki, odgovor 3 velja 1 točko, odgovor 4 velja 0 točk). Pri vrednotenju si lahko pomagata s šablonama na naslednji strani.

Opozorilo 2

Vsak odgovor 0 (oziroma odgovor 4 pri nasprotno točkovanih postavkah) lahko opozarja na morebitne težave na področju zaznane socialne podpore prijateljev; tudi če se odgovor 1 (oziroma odgovor 3 pri nasprotno točkovanih postavkah) pojavi pri treh ali več postavkah, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi morebitnih učenčevih oziroma učenkinih težav na področju zaznane socialne podpore prijateljev.

Vsota točk pomeni:

Rezultat od 46 do 52	<i>izrazito visoka zaznana socialna podpora prijateljev</i>
Rezultat od 39 do 45	<i>visoka zaznana socialna podpora prijateljev</i>
Rezultat od 33 do 38	<i>pretežno pozitivna zaznana socialna podpora prijateljev</i>
Rezultat od 26 do 32	<i>ogrožena zaznana socialna podpora prijateljev</i>
Rezultat od 20 do 25	<i>nizka zaznana socialna podpora prijateljev</i>
Rezultat od 0 do 19	<i>izrazita odsotnost zaznane socialne podpore prijateljev</i>

ŠABLONA ZA VREDNOTENJE LZSPP

Šablone posebej označujejo vprašanja, ki se vrednotijo nasprotno. Namenjene so kot pripomoček pri vrednotenju izpolnjenih odgovornih listov.

Šablone natisnite ali kopirajte na prosojno folijo.

Odgovorni list
LZSPP oc

1	
2	
3	
4	nasprotno točkovanje
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	nasprotno točkovanje
12	
13	

Odgovorni list
LZSPP op

1	
2	
3	
4	nasprotno točkovanje
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	nasprotno točkovanje
12	
13	

VIRI, LITERATURA

- Canty-Mitchell, J. in Zimet, G. D. (2000). Psychometric properties of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support in urban adolescents. *American Journal of Community Psychology*, 28, 391-400.
- Demaray, M.K. in Malecki, C.K. (2002a). Critical levels of perceived social support associated with student adjustment. *School Psychology Quarterly*, 17, 213-241.
- Demaray, M.K. in Malecki, C.K. (2002b). The relationship between perceived social support and maladjustment for students at risk. *Psychology in the Schools*, 39, 305-316.
- Demaray, M. K., Malecki, C. K., Davidson, L. M., Hodgson, K. K. in Rebus, P. J. (2005). The Relationship between Social Support and Student Adjustment: A Longitudinal Analysis. *Psychology in the Schools*, 42 (7), 691-706.
- DuBois, D. L., Burk-Braxton, C., Swenson, L. P., Tevendale, H. D., Lockerd, E. M. in Moran, B. L. (2002). Getting by with a little help from self and others: Self-esteem and social support as resources during early adolescence. *Developmental Psychology*, 38, 822-839.
- Dubow, E. F. in Ullman, D. G. (1989). Assessing social support in elementary school children: The survey of children's social support. *Journal of Clinical Child Psychology*, 18, 52- 64.
- East, P. L., Hess, L. E. in Lerner, R. M. (1987). Peer social support and adjustment of early adolescent peer groups. *Journal of Early Adolescence*, 7, 153-163.
- Furlong, M. J., Chung, A., Bates, M. in Morrison, R. L. (1995). Who are the victims of school violence? A comparison of student non-victims and multi-victims. *Education and Treatment of Children*, 18, 282-298.
- Garnefski, N. in Diekstra, R. (1996). Perceived social support from family, school, and peers: Relationship with emotional and behavioral problems among adolescents. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 35, 1657-1664.
- Hussong, A. (2000). Perceived peer context and adolescent adjustment. *Journal of Research on Adolescence*, 10, 4-14.
- Kashani, J. H., Canfield, L. A., Borduin, C. M., Soltys, S. M. in Reid, J. C. (1994). Perceived family and social support: Impact on children. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 33, 819-823.
- Laugesen, N., Dugas, M. J. in Bukowski, W. M. (2003). The Relationship Between Perceived Social Support and Worry in Adolescence. *Prispevek na 37th Annual Convention for the Association for the Advancement of Behavior Therapy*, Boston, MA.
- Levitt, M. J., Guacci-Franco, N. in Levitt, J. L. (1994). Social support achievement in childhood and adolescence: A multicultural study. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 15, 207-222.
- Malecki, C. K. in Demaray, M. K. (2002). Measuring Perceived Social Support: Development of the Child and Adolescent Social Support Scale (CASSS). *Psychology in the Schools*, 39, 1-18.
- Malecki, C. K. in Demaray, M. K. (2003). What type of support do they need? Investigating student adjustment as related to emotional, informational, appraisal, and instrumental support. *School Psychology Quarterly*, 18, 231-252.
- Malecki, C. K. in Elliott, S. N. (1999) Adolescents' Ratings of Perceived Social Support and Its Importance: Validation of the Student Social Support Scale. *Psychology in the Schools*, 36 (6), 473-483.
- Procidano, M.E. in Heller, K. (1983). Measures of perceived social support from friends and from family: Three validation studies. *American Journal of community Psychology*, 11, 1-25.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G. in Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52, 30-41.

